

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike. — Inserati do 30 petič do Din 2.—, do 100 vrst Din 2.50, večji inserati petič vrsta Din 4.—. Popust po dogovoru. Inseratni davek posebej. »Slovenski Narod« vella letno v Jugoslaviji 144.— Din, za inozemstvo 300.— Din. — Rokopisi se ne vračajo. — Naše telefonske številke so: 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.

Demarša Male antante v Budimpešti

Danes opoldne je naš poslanik v Budimpešti izročil madžarskemu zunanjemu ministru protestno noto naše vlade - Komunique češkoslovaškega dopisnega urada

— Beograd, 11. junija. Danes opoldne je v Budimpešti naš poslanik Luković posetil oficijelno madžarskega zunanjega ministra Valka ter mu izročil protestno noto naše države zaradi zadnjega govora predsednika madžarske vlade grofa Bethlena, ki je v njem izražal svoja revizionistična naziranja

— Praga, 11. junija. K demarši Male antante v Budimpešti zaradi iredentistične propagande, naperjene predvsem proti državam Male antante, objavlja češkoslovaški dopisni urad še naslednje:

Na nedavne svečanosti v Budimpešti povodom odkritja spomenika neznanemu junaku je bil povabljen tudi ves diplomatski zbor, ki je dobil z merodajne strani formalno zagotovilo, da se na proslavi ne bo govorilo ali storilo ničesar, kar bi moglo vzbujati kako nerazpoloženje proti katerikoli državi. Kljub temu pa je prišlo na proslavi do iredentističnih manifestacij, pri katerih so sodelovali celo oficijelni predstavniki in ki so bile direktno naperjene proti državam Male antante. Čim je Češkoslovaška dobila o tem točne informacije, je preko svojega zastopnika obvestila madžarsko vlado, da v bodoče češkoslovaški diplomatski zastopniki pod takimi okoliščinami ne bodo več sodelovali pri nobeni državni manifestaciji ali prireditvi. O tem svojem koraku je češkoslovaška vlada obvestila tudi vse ostale države Male antante, ki so nato podvzele v Budimpešti slične korake ter izdale svojim diplomatskim zastopnikom enaka navodila.

Tajnost trupla brez glave in nog

Ob Moravi so našli človeško glavo in noge, brčkone dele skrivnostnega trupla, ki so ga izsledili na nižkem kolodvoru

Beograd, 11. junija. Kakor znano, je bilo nedavno odposlano iz Beograda po železnici človeško truplo brez glave in nog. Vsebinsko pošiljatelj so odkrili šele v Nišu, ker je postala sumljiva. Poizvedovanje po identiteti trupla kakor tudi za morilec in pomagatelj, je ostalo doslej brezuspešno. Vse približne domneve so se izkazale kot netočne. Svoči pa je došla iz Kraljeva senzacionalna vest, da so kmetje iz vasi Podorašja na zapadnem bregu Morave našli na pesku

človeško glavo in par nog. Najdeni deli neznanega človeškega trupla so vsled večtedenskega ležanja v vodi hudo razpadli. O nenavadni najdbi je bila takoj obveščena beogradska policija, ker se sodi, da so to deli telesa neznanega osebe, ki so jo pred tedni našli razmesarjeno v tovorni pošiljki na niški postaji. Senzacionalno najdbo so še tekom večera odposlali v Beograd, kamor je prišla danes jutraj.

Razstava dalmatinskih ženskih ročnih del

Razgovor z znano organizatorko dalmatinskega vezeninstva go. Ljubišo Maleševičev

Ljubljana, 11. junija. V nedeljo dopoldne je bila otvorjena v prostorih Državnega osrednjega zavoda za žensko domačo obrt razstava dalmatinskih ženskih ročnih del go. Ljubice Maleševičev iz Kistanja v Dalmaciji. Razstavo, ki je odprta do incl. 16. t. m. vsak dan od 8. do 12. in od 2.—6., je posetilo že prvi dan večje število — inozemcev, ki so se zelo pohvalno izrazili o razstavljenih izdelkih. Tekom današnjega dne so posetile razstavo učence dvorazredne trgovske šole, ženskega učiteljskega in uršulinske šole. Svoj obisk so napovedale tudi ostale ljubljanske ženske šole in s tem pokazale za razstavo veliko zanimanje.

Dalmatinske veznine so pri nas malo znane. Svoj čas se je dunajska aristokracija zelo zanimala za ta dela in temu dejstvu se imajo Dalmatinci zahvaliti, da je izšlo na Dunaju krasno delo v barvnem tisku izpod peresa Aufenbergove: Dalmatien und seine Volkskunst. Slabe zvezke z Dalmacijjo so bile vzrok, da nismo prišli toliko v stik z njimi, kakor bi bilo želeli. Veznine, ki jih razstavlja go. Maleševič, so bogat zaklad naše narodne umetnosti, ki živi tam doli. Tehnike so posebnost tamonjih krajev in ornamentika je pestra kakor malokatera.

V glavnem razlikujemo tri tehnike: takz. »podoloke«, »starinski prutački vez« in »krstački«. Zadnja tehnika s križci je znana tudi pri nas, vendar so vbodi pri dalmatinskih delih tako majhni, da so videti kakor gobelinska dela. Poleg tega je zanimivo, da se ločijo v ornamentiki dela pravoslavni in rimskokatoliški žen. Izdelki pastirjev tvorijo poglavje zase. Gusle, svirale, dipke, preslice — vse to je izvršeno v posebnem stilu — z veliko ljubeznijo.

Naš urednik je imel priliko, da se je sestel z go. Maleševičev, ki mu je podala na njegova vprašanja naslednje informacije:

— Od kdaj se bavite z izdelovanjem vezenin?

— Dvajset let! Že kot dekle sem se živo interesirala za naše domače vezeninstvo. Iz našega rodu poteka znameniti srbski književnik Matavulj, ki se je proslavil zlasti s svojim romanom »Bakonja fra Brnec«.

— Koliko deklet in žen zaposlujete?

— Okoli 450.

Imenovanje italijanskega poslanika pri Vatikanu

Rim, 11. junija. Italijanska vlada je imenovala za svojega poslanika pri Vatikanu grofa Cesare Maria de Vecchia di Val Cismon, državnega ministra in senatorja kraljevine Italije. Kakor znano, je bil de Vecchia eden izmed kvadruplov, ki so poveljevali fašističnemu pohodu na Rim ter je spadal vedno med najbolj zaupne Mussolinijeve sodelavce. Večkrat se je v svojem delovanju tudi težko kompromitiral. Čeprav se je njegovo imenovanje pričakovalo, je vendar zbudilo gotovo začudenje, ker se je predvsem mislilo, da bo za poslanika pri Vatikanu imenovan bivši prosvetni minister in senator Fedele.

Citta di Vaticano, 11. junija. Za papeževga nuncija pri italijanski vladi je imenovan msgr. Borgoncini Duca.

Italijani ne marajo bolnikov

— Budimpešta, 11. junija. »Reggel« poroča, da bodo iz italijanskih kopališč izgnani vsi bolni gostje. Ta odredba je bila v nedeljo sporočena vsem kopališčnim gostem, ki so se morali podvreči zdravniškemu pregledu. Oni kopališki gostje, ki so bili spoznani za bolne, morajo zapustiti Italijo v 24 urah. Minister narodnega zdravja pravi v svoji tožadveni uredbi, da Italija ne more biti bolniška postelja za ves svet.

Grčija zahteva povišanje svojega reparacijskega deleža

— Atene, 11. junija. Grška vlada je pooblastila svojega poslanika v Parizu Politisa, ki se muči na zasedanju Društva narodov v Madridu, naj takoj po svojem povratku v Pariz prične z reparacijsko komisijo pogajanja, da bi desegel večji delež Grčije pri nemških reparacijah. Grška vlada namerava namreč plačati zaveznikom vse svoje vojne dolgove iz nemških reparacij. Poleg tega si Grčija prizadeva, da bi se njeni dolgovi Franciji vzeli v Youngov načrt. Končno naj bi Politis zahteval od Nemčije čimprejše izplačilo onih vsot, ki so določene po dosedanjih razsodbah nemško-grškega razsodišča.

Egiptski nogometaši

— Beograd, 11. junija. Egiptski nogometaši, ki so morali svočias odpovedati gostovanje v Beogradu, prispo v četrtek. Za tekmo z ekvotičnimi nogometaši vlada med beograskimi sportniki veliko zanimanje.

Avtomobilisti pozor!

Avtomobilski klub nam sporoča: Glasom obvestila sreskega poglavarstva v Radovljici z dne 10. t. m. je most čez Savo v Soteski na oblastni cesti Bled-Bohinj iz oziroma javne varnosti do nadaljnjega zaprt za vsak promet. Čim prej je klub natančnejše informacije o trajanju te omejitve, bo to potom časopisja sporočeno p. n. članstva.

Amerika noče konkordata z Vatikanom

Spomenice ameriških katoličanov niso rodile zaželenega uspeha. — Zedinjene države tudi ne bodo imenoval pri Vatikanu svojega poslanika

London, 11. junija. Po vesteh iz Washingtona je ameriška vlada proučila spomenice, ki jih je prejela v zadnjih dneh od gotovih katoliških krogov in v katerih se zahteva, naj Zedinjene države sklenejo konkordat z Vatikanom. Ameriški službeni krogi so se postavili na stališče, da nima Amerika nobenega

vzroka izpremeniti svojega zadržanja napram Vatikanu sedaj, ko je postal Vatikan neodvisna država. Z ozirom na to Amerika ne bo imenovala pri Vatikanu svojega poslanika niti, svojega konzula, ker so njeni interesi, ki jo vežejo z Vatikanom minimalni.

Mednarodna konferenca o izpraznitvi Porenja

Briandov predlog glede sklicanja konference na katero bo povabljeni tudi naša država — Izpraznitev naj bi se izvršila meseca septembra

— Pariz, 11. junija. Posebni dopisnik »Chicago Tribune« poroča iz Madrida, da je francoski zunanji minister Briand prosil nemškega zunanjega ministra dr. Stresemanna za privatni sestanek povodom zasedanja Društva narodov. Na tem sestanku bi se Briand rad porazgovoril z dr. Stresemannom glede sklicanja mednarodne konference, ki bi se naj bavila z vprašanjem izpraznitve Porenja. Konferenca naj bi se vršila v Londonu ter bi imela predvsem namen, da se vse zavezniške države v sporazumu z Nemčijo dogovore glede izpraznitve. Briand zastopa mnenje, da je treba tozadevno počakati predvsem na to, da imenuje nova angleška vlada svojega pooblaščenega zastopnika, ki se bo lahko obvezno pogajal o tem vprašanju. Na to konferenco bi se povabile Poleg Francije, Nemčije, Anglije, Belgije in Japonske še Poljska, Jugoslavija, Mađarska, Češkoslovaška, Rumunija in Avstrija, ker se vprašanje Porenja tiče zlasti tudi vseh nasledstvenih držav. Na konferenco bo povabljeni tudi Amerika. Konferenca naj bi se vršila julija ali avgusta, tako da bi se moglo z izpraznitvijo pričeti najkasneje 1. septembra.

Trockij mora ostati v Turčiji

London, 11. junija. Po vesteh iz Carigrada je turška vlada sklenila podaljšati dovoljenje Trockemu za bivanje do 31. decembra 1930. Trocki se je odločil, da ostane v Turčiji, ker mu nobena evropska država ni hotela dati azila. Tudi njegovo upanje, da mu Macdonald dovoli bivanje v Angliji, se je izjalovilo.

— London, 11. junija. Prošnja Trockega za nastanitev v Angliji je bila izročena notranjemu ministrstvu. Domneva se, da bo Trockemu dovoljeno bivanje v Angliji, če se podvrže vsem običajnim predpisom in odreče vsaki politični propagandi.

Iz policijske kronike

Ljubljana, 11. junija. V noči od 8. na 9. t. m. je bilo vlomljeno v šupo Leopolda Zupančiča na Vilharjevi cesti. V isti noči je bilo vlomljeno tudi v šupo, ki se nahaja v jami za kopanje gramoza.

Antonju Rohnetu, delavcu, je bilo ukradeno iz veže Okrožnega urada za zavarovanje delavcev črno pleskano kolo »Orkan«, vredno 1750 Din.

Trgovcu in posestniku Alojzu Jerančiču, stanujočem na Karlovski cesti št. 8, je bila ukradena iz zaklenjenega šupe na Illovcu 10 metrov dolga lestva, vredna 250 Din.

Josipu Miheliču, kleparskemu mojstru, stanujočem v Samotni ulici št. 8, sta bila ukradena iz zaklenjenega zajčjega vrta dva zajca.

Martina Pintariča, oficijala drž. pravdnikstva, je na Celovski cesti podrl na tla velik pes bernardinske pasme, tako da je zadobil občutne poškodbe.

Ko se je Ivana Kmetič, posestnikova hči iz Trzina, peljala večerj dopoldne s kolesom po Dunajski cesti v smeri proti Glavni pošti, je srečala pred hišo št. 12 delavca L. z enovprežnim praznim tovornim vozom. Kmetičeva je po neprevidnosti ali nesreči padla pod konja, ki je zdrljal preko nje naprej. Kmetičevi je pri tem šlo kolo od voza čez desno roko v zapestju in čez stopala desne noge, radi česar se je bila tako poškodovala, da ni mogla hoditi. Prepeljali so jo z rešilnim vozom v bolnico.

Vincenc D., stanujoč v Tacnu št. 30, je hotel prehiteti v Dalmatinovi ulici s trociklom, na katerem je peljal vrečo sladkorja, izvoška Ivana Cesarja, stanujočega na Sv. Petra cesti 47. Po naključju mu je krmilo zdrnilo iz rok, tako da je zapeljal s trociklom naravnost pod Cesarjevo kočijo. Pri karambolu k sreči ni bil nihče telesno poškodovan, pač pa si je D. trocikel poškodoval sprednji kolesi, da ima D. 300 Din škoda.

Ko se je večerj okoli poldne peljala Ivana R., žena mesarskega mojtra, z enovprež-

nim mesarskim vozom po Poljanski cesti proti vojašnici Kralja Petra, se ji je pripeljal nasproti na kolesu neki poročnik. Ta, hoteč se umakniti, mesarskemu mojstru K., ki se je peljal s kolesom jemu nasproti, je zavozil v konja R., da je padel na tla in se poškodoval na obeh sprednjih nogah. Pri karambolu je padel na tla tudi poročnik in oblezal. Vojski so ga na nosilnici odnesli v vojašnico, odkoder so ga z rešilnim avtomobilom odpeljali v vojaško bolnico.

Na Celovski cesti pred trgovino Simončič je bil večerj okoli 6. popoldne povozen z avtomobilom Alojzij Slajpaha, mizarški vajenec iz Št. Vida nad Ljubljano. Avtomobilist je takoj obstal z avtomobilom, vzel Slajpaha k sebi in ga odpeljal v bolnico. Slajpahove poškodbe so k sreči lahkega značaja.

V ljubljanskem Oblačilnem bazarju je kupil neznan možki več blaga za moške obleke v vrednosti 1404 Din proti odplačilu na obroke. Neznane se je izdaljal za učitelja Josipa Mikliča z osnovne šole na Travi pri Kočevju. S seboj je imel garancijsko potrdilo od šolskega upravitelja, opremljeno z žigom. Kakor se je izkazalo, je bilo to potrdilo falsificirano. Goljuf je star okoli 30 let, suhega, črne obraza, elegantnega nastopa ter je govoril štajersko narečje.

V Borovnici je bilo vlomljeno v hišo posestnice Marije Debevec ter ukradeno več oblek v vrednosti 2940 Din. V Dolnji Lendavi so skušali vlomilci vlomiti v shrambo posestnika Mihe Kopa ter ukrasti vrečo moke in kobilo, a so bili prepušeni.

Iz razlogov javne varnosti je za vedno izgnan iz kraljevine SHS s prepovedjo povratka 21 letni Franc Schreitmüller, doma iz Gradca — po poklicu usnjarski pomočnik.

Borzna poročila.

LJUBLJANSKA BORZA.
Devize: Amsterdam 22.8625, Berlin 13.565—13.565 (13.58), Bruselj 7.9079, Budimpešta 9.9277, Curih 1094.4—1097.4 (1096.9), Dunaj 7.9939—8.0139 (7.9989), London 276.14, Newyork 56.84, Pariz 222.60, Praga 168.20—169 (168.60), Trst 296.75—298.75 (297.75).
Efekti. Celjska 165 zaklj., Ljubljanska kreditna 123 d., Prašteditna 850 d., Kreditni 170 d., Vevče 118 d., Ruše 275—285, Stavbna 50 d., Šešir 105 d.

ZAGREBSKA BORZA
Devize: London 275.77 — 276.54, Newyork 56.77, Pariz 221.60 — 223.60, Milan 296.791—298.791, Curih 1094.4—1097.4, Berlin 1356.5 — 1359.5, Dunaj 798.39 — 801.39, Praga 168.2 — 169, Budimpešta 991.25 — 997—25.

INOZEMSKÉ BORZE.
Curih: London 25.2050, Newyork 519.85, Pariz 20.32, Milan 27.1875, Madrid 74.40, Berlin 123.95, Dunaj 73.03, Beograd 912, in tri četrti, Praga 15.3825, Bukarešta 308.75, Budimpešta 90.98, Zofija 3.75.

Senzacija poletnega porotnega zasedanja

Danes je zadnji dan poletnega porotnega zasedanja - Na zatožni klopi sedi France Zdešar, obtožen zavračnega roparskega umora

Ljubljana, 11. junija.

Danes je zadnji dan poletnega porotnega zasedanja. Zagovarjati se mora France Zdešar, radi hudodelstva zavračnega roparskega umora.

Razpravi predseduje višji svetnik dr. sodišča dr. Kaiser, vodila sta svetnik Avscot in sodnik Merala. Zapisnikar je avskultant Panca. Drž. tožilstvo zastopa njegov namestnik dr. Fellauer, a obtožena zagovornik odvetnik dr. Krejčí.

Obdolženi Zdešar je precej velik, košen človek, zelo plešast. Ima precej veliko, razmršeno brado, drži se nekoliko sklonjeno in dokaj težko hodi.

Pred obdolžencem stoji rjav kovček, v katerem so palice, dežniki in obleka. Na kovčegu leži debel, rogovilast kol. Pri tej razpravi so porotniki večinoma mestni ljudje.

Obtoženi je povedal s tihim glasom, da je zadnji čas beračil, da je 7 mesecev v zaporu in da ni posebno zdrav.

K razpravi je bilo klicanih 40 prič, zgledalo se jih je 36.

Predsednik je opozoril priče, na prisego in jih poučil, da morajo paziti, da bodo govorile popolno resnico.

France Zdešar je bil rojen januarja l. 1876. v Belem, občina Polhov Gradec, pristojen je v Polhov Gradec, je samski delavec, nazadnje berač na Karloški cesti. Iz obširne obtožnice posnemamo:

Kako je bila Severjeva umorjena

Že 22. marca 1924 so našli v gozdu na kolovozni poti nad Spodnjimi Lokami v občini Krašnja mrtvo žensko. Kakor je pozneje ugotovil sodni pregled, je šlo za truplo Jere Severjeve, posestnice iz Savelj, občina Jezica. Smrt je po mnenju zdravnikov nastopila radi otrpnjenosti možganov, ki ga je povzročila krvavitve, izvirajoče iz dveh ran na glavi. Prva rana je bila tik nad desnim ušesom, druga ob srednjem ušesu, oboje 8 centimetrov dolga in zevaloča, ki je segala do kosti ter je bila na mestu desne luske lobanjske udrtja. Pod rano je bila za tolar velika udrtina in ravno tako velika druga rana, iz katere so kipele možgane. Vsaka rana posebej in obe skupaj, sta bili smrtni, ker sta povzročili prelom lobanje in izstop možganov, predvsem pa smrtonosno krvavitve. Krvavitve se je izvršila pretežno del v notranjosti tako, da je zamogel je neznanec del krvi odteči.

Poleg smrtnih ran so bili na glavi in sicer na čelu proti desnemu sencu še 4 rane lahkega značaja, ki bi po mnenju izvedencev morda človeka pri izvrševanju poklica samo par tednov in bi ne zapustile trajnih posledic.

Vse opisane poškodbe so bile prizadene s topim orodjem, najbrž s kolo podobnim in sicer z močnim udarcem od zadaj, kakor je razvidno iz kakovosti in lege poškodb. Smrt je nastopila že v nekaj minutah radi krvavitve in udarca na možgane ter bi bila vsaka zdravniška pomoč brezuspešna.

V bližini kraja, kjer je bilo najdeno truplo, ni bilo videti nikakih sledov krvi in tudi ne drugih znakov, ki bi pričali, da se je tod vršil kak bol. Truplo je ležalo na obrazu čez pot. Na rokavi je imela umorjena rokavice, a krilo je bilo ob truplu poravnano. Kakih 42 korakov nad truplom ob poti je ležala okrvavljena jopica, v kateri je bil črnolstvenik in ruta. Denarja niso našli nobenega.

Sleparski berač in naivna vdova

Na podlagi teh ugotovitev, po sodnem ogledu in po zdravniških izvedencih, je bilo jasno, da je pokojna Jera Severjeva umrla nasilne smrti in se je potem dogajalo potom polzvedbo, da je ista odšla dne 21. marca 1924 ob 8. zjutraj z doma iz Savelj v družbi nekega moškega in, kakor ga pokojnik otroci opisujejo, očitno berača, ki je zadnji mesec večkrat prihajal k njemu na dom, tam pobožno molil in se hlinil svetega moža tako, da mu je Jera, ki ji je mož kmalu po povratku iz italijanske ujetništva umrl, zaupala vse svoje težave, ker so jo zadnja leta pogosto obiskale nesreče v gospodarstvu. Dotični mož, ki je preje italijansko vasi kako vdovo, ki je mož umrl v ujetništvu, je začel izrabljati lahkovernost pokojnice v svoje namene. Ponovno je izjavil ob nje denar, živila in obleko, češ, da bo s coprtami odgnal nesrečo od njene hiše. Nekoč ji je izjavil celo obleko njenega moža in 10.000 kron denarja, češ, da bo nesel obleko župnika v Krašnje blagosloviti. Zavolj z obleko mu je še pokojnik sin pomagati nestrni do artilerijske vojašnice v Ljubljani. Po tem obisku je spet prišel 20. marca 1924, to je dan pred umorom, in ni prinesel ne obleke, ne denarja, pač pa se je izgovarjal, da je vse pri župniku v Krašnju. Jera je prigovarjala, naj gre po obleko v Krašnje. Pristala je. Tisti dan je dotični mož prenočil v Severjevi hiši, naslednji dan sta pa odšla. Spotoma je Jera nameravala kupiti konja ali lavro in vzele je večjo svoto denarja s seboj, kar je tudi videla pokojna mati Franca Gradova, ker je opazila, da ima Severjeva z bankovci nabasano knjižnico. Po njenem odhodu niso doma našli nobenega denarja.

Usodna pot

Severjeva in dotični berač sta krenila proti Ljubljani. Odpeljala sta se z vlakom do Kranj in od tod peš proti Moravčam. Papež Ivan, predsednik finančne kontrole, je bil 21. marca 1924 v družbi s finančnim podpredsednikom Ivanom Velkavrhom na službenem pregledovanju in sta na deželni cesti na Mošeniku, v smeri proti Moravčam, približno eno uro od Krašnje, dohitela nekega moškega in neko žensko, ki sta šla proti Moravčam. Žensko, v kateri je kasneje, ko je videl truplo Severjeve, z vso sigurnostjo spoznal on, ki jo je srečal z dotičnim moškim na deželni cesti, je celo vprašal, od kod sta in kam greda. Po odgovoru, da sta iz litijskega okraja in da sta namenjena v Krašnje, ju je Severjeva še vprašala za pot. Med pogovorom so se ustavili. Medtem, ko je Velkavrh razlagal Severjevi, kje vodi kot v Krašnje, je Papež Ivan opazoval njo in njenega spremljevalca.

Priče opisujejo neznanca

Moškega, ki je stal na odcepu gozdne poti, kjer so našli naslednji dan truplo Severjeve, je natančno videl v obraz in si ga dobro zapomnil. Opisuje ga, da je bil srednje, skoro visoke postave, čez pleča širok in očitno močnih kosti, posebno v obrazu, med očmi je opazil precejšno razdaljo. Obraz je imel rdeč in obrit. Na glavi je imel črn klobuk s približno 4 centimetre širokimi ravnimi krajevci, potisnjen globoko na čelo. Lase je imel sive, klobuk izbočen kot model, kajgasto temnomodro obleko z vpletanim belim vzorcem. V desnici je imel kol, debel kot zapestje, rjave barve, z belimi pikami, popolnoma gladek. Kol je bil lahko iz črne gabra in tako dolg, da se ni mogel nanj oprati, ker mu je segal do prsti in držal ga je pod vrhom, če je hodil. Velkavrh pravi, da je bila palica tako debela, da bi jo komaj obsegel z roko. Možakar je imel nahrbtnik in je imel precej tenke noge. Priča Sever Lovro je dejal, da je imel mož, ki je zahajal v hišo vsakokrat različno obleko, prvič in tudi drugič je imel na glavi kučmo in je bil oblečen v dolgo rjavo suknjo iz šotornega platna, ki mu je segala skoro do gležnjev in bil prepašen iz istega blaga. Na hrbtu je nosil vrečo, prevezano v obliki nahrbtnika, v roki pa strgan cekar. Ob drugi priložnosti je bil oblečen v nekakšen frak, kakršnega nosijo župniki.

Vse priče navajajo v preiskavi tipične znake obdolženčeve znanosti, v kolikor so si jih zapomnili. Otroci Severjeve so tudi izpovedali, da je imel na eni roki prevezan palec. Ko ga je odvezal, je bil proti korenju na notranji strani močno gnoben. Na isti roki je imel tudi na srednjem prstiku za krajcar debelo hrasto v Severjevi hiši se je izdal enkrat za Antona, drugič pa za Frančija in trdil je, da je doma iz Krašnje. V obraz je bil bolj suh, lasje so bili temni s sivimi pomešanimi in razmršeni, ob ušesih je imel sivkaste zalisce.

Spoznal ga je

2. novembra lani je opazil Papež Ivan, da je iz pivovarne »Union« v Ljubljani prišel obdolženec, ki je bil na prvi pogled po nošnji klobuka, potisnjenega na čelo, po klobuku samem, po postavi in obrazu, popolnoma podoben onemu moškemu, ki ga je videl usodnega dne s pokojno Severjevo, le da je bil zdaj nekoliko bolj suh. Papež je namreč pozneje videl truplo Severjeve in si je dotičnega moža še bolj ohranil v spominu. Ko si je Papež obdolženca še bližje ogledal, je takoj in vso gotovostjo spoznal moškega, ki ga je usodnega dne 21. marca 1924, videl s Severjevo na državni cesti na Mošeniku.

Obtoženčev zagovor

Obdolženec se je v preiskavi zagovarjal, da ni Severjeve umoril, ker je sploh poznal ni. V Savljah je bil po vojni samo enkrat in sicer šele leta 1928. Leta 1924 se je držal vedno le v Ljubljani in je delal po mestu, stanovanj je pa na Glincih. Do leta 1924 je nosil pozni vojaško suknjo, nato pa sivo. Črno suknjo je imel ob nedeljah, zadnji čas je bil vedno enako oblečen. Plešo, ki to ima, nosi že 15 let.

Kaj so izpovedali otroci umorjene

Ta zagovor bo pa težko obveljal. Štirje otroci ranke, Tone, Lorenc, Peter in hči Gabrijela, so zanikali pri konfrontaciji identiteto 11 moških, ki so bili osumljeni, v obdolženca so pa spoznali dotičnega berača, ki je prihajal k njim. Glede pleše je dejal Tone, da se je obdolženec že tedaj nekoliko poznal. Dr. Demšar je izjavil kot izvedenec, da je obdolženca pleša seboroičnega značaja, ki se je polagoma razvijala in je potrebovala do sedanje stopnje 5, 7 ali še več let. Tudi je Tone po stvarih, ki ji ima obdolženec, spoznal več stvari, ki jih je imel še tedaj, ko je zahajal k njim. Zanimivo je tudi dejstvo, da je imel dotični berač močno ranjen palec, kakor je povedal Lovrenc, obdolženec ima pa še danes na palcu desne roke na notranji strani od nohta doli po sredi 1 cm dolgo tenko ogoljeno brazgotino, ki se po mnenju izvedencev že tako stančena, da je sklepali, da je stara najmanj 5 let.

Jalov izgovor

Obdolženi je trdil v preiskavi, da ima dotični obrunek od kose, da se je urezal še kot mladenič, ko je bil star 30 let. Tudi obdolženca trditve, da je že 15 let tako plešast, temelji na slabih nogah. Več priče je namreč v preiskavi trdilo, da svojedobno ni bil posebno plešast.

Obdolženec je dejal tudi, da že od leta 1924, ko je pričel prosjačiti, ni zapustil ljubljanske okolice, da je neka priča trdila, da je beračil tudi na Limbarski gori. Pri obdolženca so zaplenili 2 cekarske, sam je priznal, da je hodil s cekarjem. Tudi berač, ki

je k Severjevim prihajal, je nosil cekar. Severjev Tone je spoznal od stvari, zaplenjenih pri obdolženca, črno suknjo, rjav telovnik, čevlje, palico, mašno knjižnico in rožni venec.

Svetoblinstvo

Obtožnica trdi, da se je obdolženi pečal s tiskopisnim žganjem, bil je udan pijančevanju in vlačuganju. Pri njem so zaplenili poleg rožnega venca tudi molitvenik in izvod sv. pisma, kar pravi, njegovi svetoblinimbi proti Severjevi. Morilec Severjeve je potem, ko jo je umoril, potegnil s trupla preko glave jopico ter s tem tudi ruto, odnesel oboje kakih 40 korakov dalje ob poti, pobral iz jopice denar, pogledal preje še žep krila, pustil jopico in ruto ter odšel, potem, ko je vzel tudi njeno volneno ruto. Smer se ni mogla dognati, okolica je zasnežena, dotično noč po umoru je močno deževalo, vsi sledovi stopinj so bili izprani.

Dotični berač je izjavil ob Severjeve obleko, češ, da se mora lepo obleči za polnočnico, dalje veliko ruto in 2500 Din. Županu Urankarju je Severjeva sama rekla, da je dala beraču že mnogo denarja in je pripomnila: »Ob vse me je pripravil.« Obdolženca so videli priče po smrti Severjeve v Ljubljani, ko je v Frančiškanski ulici imel pri sebi bankovce po 100 Din. Na Glincih v slami je imel v svojem bivališču skrit denar in hranilno knjižico. Pa je lastnik dal slamo sežgati zaradi mrčesa, obdolženec je pa zahteval od njega povračilo.

Zagovor

— Ali ste poslušali obtožbo?
— Sem, sem.
— Ali ste krivi?
— Ne, ne morem poznati, tega nisem storil.

— Kaj pa, morda pa tajite?
— Ne, ne tega nisem zmogel.
— Kje ste v mladosti služili?
— Na Belem za hlapca. Pozneje sem za strica prodajal žganje. Končno sem ga kar sam pričel prodajati.

— Ali ste ljudi z žganjem goljufali?
— Kakor drugi.
— Pri carinarjih niste dobro zapisani.
— Seveda, ker sem včasih kaj nesel v mesto, pa nisem pokazal.

— Ali ste strica kaj goljufali?
— Bil je skopuh.
— Ali ste hodil v šolo?
— Imam 2 gimnaziji, v tretji sem padel. Doma smo imeli posestvo.

— Ali ste kmalu pričeli piti?
— Kmalu, ko sem bil še mlad. Po vojni nisem več prodajal žganja, ker nisem imel denarja.

— Obleke imate pa precej, kar 7 klobukov?
— E, starino.
— Po vsi pravijo, da ste vi tisti, ki je k Severjevi hodil?

— Vsi so naštanali, priče in otroci, drugega ne more biti.
— Ali znate »coprti«?
— Tisto pa ne, gospod.

— Napravite sprehod okoli klopi!
— Zdešar je šel zibati se okoli.
— Moja leva noga je krašja.
— Pa pravijo, da je tisti tudi tako hodil. Pa vaša pleša.

— Imel sem jo, ko sem bil 35 let star.
Nato ugotovi predsednik, da manjka obtožbeni zgoraj 3 zobje in da glave nima sive, pač pa melirano brado.

— Ali ste se brili?
— Včasih pozimi. Tudi zalisce sem pustil briti, kadar sem se bril.
— Kaj pa kol, ki tamle leži? Ali ga poznate?

— Ne.
— Kaj pa vaš dežni plašč?
— Siv je, ne pa rjav, kot pravijo, da ste ga imeli?

— Našel sem ga v smeteh. Nosil ga nisem nikoli, le doma sem ga imel.
— Oblecite plašč!
— Zdešar se obleče in potem začne jemati razne obleke, tudi zelen klobuk.

— Praviš, da ste ta klobuk imeli usodnega dne.
— Jaz sem nedolžen.
— Kaj imate pa plavo kanglo za mleko, o kateri trdijo, da jo je dotičnik imel?

— Kangle pa nimam nobene in je tudi nisem imel.
— Pravijo, da ste imeli lep rjavkast dežni plašč.
— Nikoli nisem imel drugega kakor tega sivga.

— Kaj pa svader, o katerem trdijo Severjevi otroci, da je podoben tistemu beračevemu?
— Jaz imam razno orožje.
— Imeli ste tudi kučmo.

— Nikoli ne.
— Pa frak?
— Tudi ne. Videla me je vsaki dan hišna gospodinja, kako sem bil naspravljen.
— Recite tedaj, teta, Janusi! Obdolženec reče.

— Oni je pa govoril keden, teta, Jozes.
— Mogoče, tudi jaz bi govoril, če bi se naučil.

— Ugotovi se, da obtoženec nič ne brska po bradi, kakor je dotični berač.
— Kako vam tekne hrana v zaporu? Pravijo, da je oni bil preje bolj suh?

— Hrana mi tekne, zredil se pa nisem. Obtoženec nato pokaže obrunek na roki in pove, da ga ima od kose. Porotnikom pokaže tudi lase, ki niso sivi, a dotični pred 5 leti je bil že dokaj siv.

— Ali ste bili večkrat v Savljah? —

— Ne. Leta 1924 nisem tja hodil, ker tedaj nisem kupčeval z žganjem.
— Ali se v Krašnji spoznate?
— Ne. Leta 1912 sem šel skozi, pozneje pa ne.

— Ali poznate župnika v Krašnji?
— Ne.
— Ali poznate Tomažkovca iz Krašnje, ki zna coprti, kakor ga je poznal tisti berač?

— Jaz ne poznam nikogar.
— Najboljše bi bilo, če bi povedali, kje ste bili usodnega dne.
— Seveda. Sicer sem pa tako bil v Ljubljani.

— Kako pa tedaj v Frančiškanski ulici.
— Morda sem res imel drobiž.
— Ali niste rekli Urbancu, da vam ni slamo zažgal hranilne knjižice.

— Zmerom mi je obetal denar, ker sem delal zanj. Zato sem mu rekel, da mi mora dati odškodnino, ker sem imel denar, v resnici ga pa nisem imel.

Razprava se ob zaključku lista nadaljuje in bo končana najbrž šele proti večeru.

Gregorin obsojen na 3 in pol leta

Včeraj je bila končana obravnava proti Adolfu Gregorinu, ki je trdil, da ni nalašč zažgal hiše v Dobu. Porotniki so obtoženčovo krivdo potrdili in Gregorin je bil obsojen na 3 in pol leta težke ječe s poostrenjem.

Vlomilec in tat

Sledila je obravnava proti znamenemu delomrznežu Jakobu Lamprehtu iz Poljan nad Skofjo Loko, ki je star šele 25 let, pa je bil radi tatvine že sedemkrat kaznovan. Fant je nepopolnšljiv in kradel je kakor sraka, dokler ni znova prišel pred sodnika. Skupna vrednost ukradenih stvari znaša nad 52.000 Din. Obtoženec se je zagovarjal, da je sicer kradel, da pa ni nakradel toliko, kakor je navedeno v obtožnici. Priče so pa vse navedbe obtožnice potrdile in tako je bil Lampreht obsojen na 5 let težke ječe s poostrenjem.

Obratovanje mestne elektrarne

Iz referata načelnika finančnega oddelka g. Ivana Tavčarja na proračunski seji občinskega sveta

Proračun mestne elektrarne za leto 1929 izkazuje potrebnine in pokritja

na Viču	2.100 m
na Posavju	7.650 m
v Rudniku	1.900 m

Celokupno omrežje smo torej razširili za 43.600 m ali okroglo 44 kilometrov.

Električno javno razsvetljavo smo pomnožili za 114 svetilk in sicer devet velikih (t. zv. obločnic) in 105 normalnih žarnic. Novih odjemalcev smo na elektr. omrežju tekom leta priključili 1.877.

Tem odjemalcem se je priključilo: 12.300 električnih žarnic 70 električnih motorjev 26 električnih ventilatorjev in preko 100 raznih kuhalnikov in grelcev itd.

Stanje koncem l. 1928

Razsežnost elektrovdnega omrežja: Kabelski vod: a) za visoko napetost 6000 V 10.500 m b) za nizko napetost 220-380 V 1.650 m c) napajalni kabli 300 voltov 20.200 m d) razdelilni kabli 2X150 voltov 32.750 m Celokupno kabelsko omrežje obsega okroglo 65 kilometrov.

Prostil vod: a) za visoko napetost 6000 V 8.600 m b) za nizko napetost 220-380 V 84.350 m c) za nizko napetost 2X150 V ca. 6.000 m Prostil vodov posejeda elektr. omrežje okroglo 99 kilometrov.

Dolžina celokupnega omrežja znaša 164 kilometrov. Električna javna razsvetljava obsega 102 veliki svetilki po 600-1000 sveč in 757 svetilk po 40-60 sveč.

Skupno je v mestu 889 električnih cestnih svetilk. Dalje oskrbuje mestna elektrarna za cestno razsvetljavo na Viču 65 svetilk in na Posavju 27 svetilk.

Število odjemalcev je naraslo na 7.656. Od teh jih je: v občini Vič 622 v občini Jezica 266 v občini Rudnik 32 v Štepanji vasi 51

Na mestno omrežje je priključenih: 75.600 žarnic 716 motorjev 130 ventilatorjev preko 1.000 kuhalnikov, likalnikov itd. in električna cestna železnica.

Oddaja električnega toka. Centrala mestne elektrarne je v letošnji zimi skrajno obremenjena. Kapaciteta vseh strojev v elektrarni znaša 1.700 kilovatov, akumulatorske postaje pa 150 kilovatov. Višek letne obtežbe 11. decembra ob 17. uri je dosegel 1734 kilovatov, medtem ko je bil v lanskim zimi samo še 1.400 kilovatov. Tekom leta 1928 je elektrarna proizvajala 3.102.660 kilovatskih ur nasproti 2.631.000 v letu 1927.

Primerjanje let 1927 in 1928

Tekom leta 1928 se je pomnožilo: a) Dolžina omrežja od 120 km na 164 km = 37 % b) Javna razsvetljava od 745 na 859 = 15 % c) Število odjemalcev od 6.079 na 7.656 = 26 % d) Višek obtežbe od 1.400 Kw na 1.734 = 24 % e) Letna oddaja toka od 2.631.000 kw na 3.102.660 kw = 18 %

Beleznica

Koledar. Danes: Torek, dne 11. junija 1929. Katoličani: Barnaba. Pravoslavni: dne 20. maja 1929, Lušica.

Današnje prireditve. Kino Matica: Pod jarmom strasti (Gréta Garbo, John Gilbert). Kino Ideal: Detektivska agencija (Pat in Patagon).

Dežurne lekarne. Danes: Ramor na Miklošičevi cesti in Trnkoczy na Mestnem trgu.

— Službene objave LHP-a. (iz seje u. o. s dne 6. junija 1929.) SK Savi se potrjuje prejem Din 130.—. SK Muri se potrjuje prejem Din 51,50 saveznega davka iz tekme Mura : Ptuj. Verificirala se prven. tekmi 1. SSK Maribor : SK Ilirija 24 : 8 (12 : 5) za 1. SSK Maribor in SK Mura: SK Ptuj 19 : 0 (16 : 0). Čita se za SK Ilirijo Petan V. s pravom nastopa 14. XII. na prv. tekmi. Na oje. prošlo se je dovoljuje nastopanje na podlagi § 10 obč. pravil. JHS-a na prijateljskih in internacionalnih tekmah v dne 14. junija. Čita se definitivno za TKD Atena: Bernik F., Brodar J., Jermol M., Privšek M., Schiffrer T., s pravom nastopa na prv. tekmi dne 14. decembra na prijateljskih in internacionalnih tekmah dne 14. junija. Tajnica.

Cene toka za kilovatsko uro

Mesto	Pril. stavbe	Pril. stavbe, ki ni	Pril. stavbe, ki ni	Opomba
Ljubljana	5	6	3	
Zagreb	5	6-650	28	Čita se v 10 letih
Sarajevo	4	4-5-8	28	Vredn. in por. sta
Beograd	5-5-9	9-15	4-5	Pril. stavbe, ki ni
Novi Sad	6-5	6-5-7	4-5-5	
Maribor	3	3-75	2	Pril. stavbe, ki ni
Osijek	10	12	3	
Graz (Avstrija)	5-6	5-6	2-56	Vredn. in por. sta

Natančne podatke, o kapaciteti centrale, dolžini omrežja, številu konzumentov in o oddaji toka, podaja nastopajo.

Statistika elektrarne za l. 1928

Razširjenje toka leta.

Elektrovdno omrežje se je razširilo zlasti v zunanjih delih mesta in v okolinskih občinah: Jezica, Vič in Rudnik.

Postavili smo 4 nove transformatorske postaje in sicer na Jezici, v Tomačevem, pri Soli na Barju in v Tuharjevem parku. Zgradnja postaja služi za novo preurejeno razsvetljavo v opernem gledališču in Narodnem domu s tamošnjo okolico. Tekom leta smo novo položili in montirali:

a) Podzemnih kablov	2.500 m
b) Prostih vodov za visoko napetost 5.350 m	
c) Prostih vodov za nizko napetostjo v mestu na Barju	11.200 m 13.100 m

Dnevne vesti.

— **Primož Trubar** — Nemec, Magistratni ravnatelj g. dr. Zarnik je bil od uredništva v Splitu izhajajočega ilustriranega obzornika »Jugoslovenski turizem«, izrecno naprošen, naj napiše za junijsko številko nemški članek o Ljubljani. »Jugoslovenski turizem« ima v Nemčiji par tisoč naročnikov in zato je g. dr. Zarnik ustrelel prošnji uredništva in je v svojem članku navedel kratko tudi nekaj važnih podatkov iz slovenske zgodovine. Med drugim je omenil Primoža Trubarja, uredništvo je pa čisto svojevoljno v oklepaju pripomnilo »ein Schwabe«. Potem takem bi utegnili nepoučeni Nemci misliti, da je bil naš Trubar po poreklu Nemec. Omenjamo to, da ne bo kdo mislil, da proglamo Slovenci sami Trubarja za Nemca.

— **Odlikovanje Rdečega križa.** Za usluge, ki so si jih pridobili za organizacijo Rdečega križa, je Glavni odbor v Beogradu podelil visoka odlikovanja tudi nekaterim funkcionarjem v Sloveniji. Prejeli so najvišje odlikovanje, križec, g. mestni fizik Ljubljanski dr. Mavricij Rus, član oblastnega odbora Rdečega križa, g. Josip Mešek, blagajnik oblastnega odbora Rdečega križa in g. dr. Boštjan Erath, predsednik krajevnega odbora Rdečega križa v Guštanju, dojem sta prejela drugo najvišje odlikovanje, srebrno kolajno Rdečega križa, tajnik krajevnega odbora v Guštanju g. Rajko Kotnik in predsednik Podmladka Rdečega križa v Mariboru g. profesor Fran Fink.

— **Naše uradniške zadruzištvost.** Temelj uradniške zadruzištvost je bil v naši državi položen l. 1921, delo se je pričelo l. 1922. Že l. 1927 se je uradniško zadruzištvost stabiliziralo in sedaj je zelo lepo razvito. Zanimivo je, da najbolj poslujejo slovenske uradniške zadruge. Z največjim dobičkom je poslovala lani združba železničarjev v Šiški, ki je imela koncem leta 4780 članov. Tej sledi po čistem dobičku združba v Mariboru. Z dobičkom so zaključile lani poslovanje naslednje uradniške zadruge v Sloveniji: Brežice, Kočevje, Kozje, Kostanjevica, Kranj, Krško, Ljubljana, Murska Sobota, Novo mesto, Ptuj, Ribnica, Slovenjgradec in Celje.

— **Natečaj za pet ekonomov.** Direkcija državnega posestva Belje razpisuje natečaj za pet ekonomov, ki bodo zaposleni s pridelovanjem sladkorne pese. Prošnje je treba vložiti do 30. t. m.

— **Dražba ribolova.** 18. t. m. ob 11. dopoldne se bo oddajal na javni dražbi v zakup ribolov ribarskega okraja št. 7, Bohinjska Sava za dobo 10 let od dneva, ko potrdi zakup komisar oblastne samouprave ljubljanske oblasti. Zakupni pogoji so med uradnimi urami na vpogled pri oblastnem komisarju in županstvu v Radovljici.

— **Silna vročina v Osijeku.** V Osijeku pritiska že dva dni neznozna vročina. Mlado in staro se koplje v Dravi, kjer je edino mogoče prenašati strašno vročino. Kopališča so prenapolnjena. Zvečer se ozračje malo ohladi, toda bivanje pod milim nebom je nemogoče, ker so se letos pojavili v izredno velikih množinah komarji.

— **Pozor, pevec turisti.** Ker bodo tri nedelje zaporedoma kar tri odkritja padlim borcem na priljubljenih izletnih točkah in sicer 16. t. m. pri Sv. Katarini nad Medvodami, 23. v Bohinju-Srednja vas in 29. v Višnji gori, prosimo dobre pevce turiste, ki bodo takrat na teh izletih, naj sodelujejo pri pevskih točkah. Vse bivše vojne tovariše pa opozarjamo že sedaj na naš spominski dan, ki bo 11. avgusta po splošni želji zopet na Brezjah. Natančneje v najkrajšem času. Glavni odbor Z. S. V. v Ljubljani.

— **Nov telefonski imenik in avtomatska centrala v Mariboru.** Za področje direkcije pošte in telegrafa v Ljubljani je izšel nov telefonski imenik, ki vsebuje vse nove centrale, naročnike in vse izpremembe nastale do konca meseca maja t. l. Dobi se ga pri pošti Ljubljani, Maribor in Celje, naroča pa se ga lahko tudi pri direkciji pošte v Ljubljani. Prodajna cena mu je 20 Din. Telefonske naročnike posebno opozarjamo, da bo v kratkem otvorena v Mariboru avtomatska telefonska centrala (isti sistem kakor v Ljubljani) in da dobijo za to mariborski naročniki popolnoma nove številke, ki pa so v imeniku že natisnjene.

— **Most čez Savo v Soteski** na oblastni cesti Bled-Bohinj je iz ozirav javne varnosti od 9. t. m. naprej zaprt za vsak promet.

— **Legitimacije trgovskih potnikov.** Zbornica za trgovino, obrt in industrijo opozarja vse trdke, katerim so bile izdane legitimacije za potnike, da se mora po čl. 10. navedbe o legitimiranju potnikov z dne 27. junija 1928, št. 14.402/III prestaten potnikove službe takoj javiti zbornici, ter ji po možnosti tudi vročiti legitimacijo. Legitimacije, ki so postale neveljavne zbog prestatenja službe, je treba po določilih navedene uredbe uradoma odvzeti, če se niso vrnile zbornici obnem s prijavo o prestatenju službe. Zato mora vsaka trdka nemudoma prijaviti zbornici prestaten potnikove službe tudi za primer, da ji potnik legitimacije ni vrnil.

— **Pogoji za udeležbo na državnih licitacijah v Egiptu.** Splošni pogoji za udeležbo na državnih licitacijah v Egiptu so zainteresentov v pisarni Zbornice TOI na vpogled.

— **Vreme.** Vremenska napoved pravi, da bo menjačje se oblačno in krajevno neveljeto. Včeraj je bilo lepo v Splitu in Sarajevu, drugod pa bolj ali manj oblačno. Zadnje dva dneva je pritisnila bura vročina, posebno v Dalmaciji in Srbiji. Maksimalna temperatura je znašala včeraj v Beogradu 34, v Skoplju 33, v Sarajevu 32, v Splitu 31, v Ljubljani 29, na ekspanziranih solinčnih krajih celo 30,6, v Mariboru 25 stopinj. Barometer je ravno poskočil, kar pravi, da ostane vreme lepo. Davi je kazal v Ljubljani 766,4 mm. Tudi po drugih krajih stoji barometer zelo visoko. Temperatura je znašala davi v Ljubljani 19,2 stopinj C.

— **Uradna lista.** »Uradni list« št. 60, z dne 10. t. m. oblaža zakon o državnih cestah, zakon o samoupravnih cestah in uredbo o ureditvi ministrstva pravde.

— **Zanimiva obravnava v Subotici.** Včeraj se je pričela pred subotičkim okrožnim sodiščem glavna obravnava v zadevi tožbe dr. Kostića proti dr. Iliću zaradi klevete. Dr. Ilić je dr. Kostića naznanil vseučiliškemu svetu beogradske univerze, da je bil istočasno profesor ljubljanske univerze in tajnik novosadske trgovske zbornice. Tožnec in tožitelj sta profesorja pravne fakultete v Subotici. Pred razpravo je skušal predsednik zadevo poravnati in dr. Kostić je izjavil, da nima ničesar proti poravnavi, da pa mora dr. Ilić pisмено izjaviti, da je bil v zmoti in da o stvari ni bil informiran. Dr. Ilić je pa izjavil, da ni bil v zmoti in da hoče nastopiti dokaz resnice.

— **Samomor umobolnega starca.** V Mesniški ulici v Zagrebu ima gostilno 60letni starci Mijo Mijić, ki je umobolnen. Njegova žena in otroci so vodili gostilno, stari Mijić jim je pa bil največja nadleža. Dobival je napade in razbijal po hiši vse kar mu je prišlo pod roke. Morali so stalno paziti nanj, ker si je hotel že trikrat končati življenje. Včeraj popoldne je umobolnež dobil zopet hud napad. Prišel je v kuhinjo, pograbil je sekuro ter se z njo dvakrat udaril po čelu. Oblika ga je kri in zgrudil se je na tla. Domači so ga našli v mlaki krvi in so poklicali rešilni voz, ki ga je odpeljal v bolnico. Mijić je v bolnici kmalu umrl.

— **Sin za očetom v smrt.** V petek je izvršil samomor v Kostreni pri Sv. Luciji čevljar Cignjevič. Prezrel si je žile na roki. Naslednji dan so našli njegovega 20letnega sina Nikolo v krčini na postelji. Bruhal je kri in klical na pomoč. Odpeljali so ga v bolnico, kjer so mu nudili prvo pomoč. Zdravniki so izjavili, da je izpil neko strupeno tekočino, česar pa fant ni hotel priznati čeprav je po samomoru svojega očeta rekel, da si bo končal življenje.

— **Bik mu je razparal trebuh.** V karlovaško bolnico so pripeljali kmeta Nikolo Rokića iz Dolenjega Sjenjaka. Kmet je vodil bika čez dvorišče. Nenadoma se je bik okrenil in mu z rogovi razparal trebuh, da so Rokiću izstopila čreva. Kmet se je onesvestil in zgrudil na tla, bika je pa pobesnel in ga potepal z nogami. Prihiteeli so sosedci, ki so odpodili bika in ponesrečenca odpeljali v bolnico, kjer so mu rane zažili. Rokić bo najbrže podlegel poškodbam.

— **Med. univ.**

dr. Franc Pavlovič
specijalist za zobne in ustne bolezni se je preselil in ordinira sedaj redno vsak delavnik od 8 do 12. in od 14. do 18. ure v Ljubljani, Pražakova ulica št. 11, I. nadstropje, poleg Miklošičeve ceste.

— **Kako so ujeli roparja Barbulovića.** Pred dnevi so ujeli v vasi Mali Kamenici nevarnega roparja Barbulovića, ki je bil že delj časa strah in trepet okolice Jakubovca. Barbulović se je zaprl v hišo bogatega kmeta Živkovića, ko je ta odšel z družino na polje. Ropar je zaklenil vrata od znotraj in je začel iskati po predalih denar. Ko je prišel kmet domov in je našel vrata zaprta, je slutil, da nekaj ni v redu. Vlomil je vrata in preiskal vso hišo. Ko je stopil na podstrešje, ga je nenadoma napadel ropar, ki je bil oborožen s puško. Vnela se je kratka borba, v kateri je ropar podlegel. Živković mu je iztrgal iz rok puško in ga držal v šahu, dokler niso prišli orožniki.

— **Samomor 80letne starke.** V Sremski Mitrovici se je včeraj usmrtila 80letna Julijana Jurčanski. Stanovala je v svoji hiši sama. Dopoldne se je preoblekla v praznično obleko ter šla na vrt, kjer je skočila v globok vodnjak. Potegnili so jo iz vode že mrtvo. Starica je bila do zadnjega vesela in zadovoljna, pred dnevi je pa postala apatična in je izjavila, da se je naveličala življenja.

— **Prva žrtve Save pri Mitrovici.** Iz Sremske Mitrovice poročajo, da je Sava včeraj zahtevala svojo prvo letošnjo žrtve 16letnega kovaškega učenca, ki se je kopal v reki in je utonil, ker ni znal plavati. Njegovi tovariši so pobegnili, ko so videli, da se fant potaplja. Nekopalec je dekca potegnil iz Save že mrtvega.

— **V Zagrebu podirajo hiše.** Na zagrebški periferiji je zadnja leta nastalo več hiš, ki so bile zidane brez dovoljenja. To so tako zbrane »divje« hiše. Kljub strogi prepovedi in čeprav je občina podrla že tri take hiše, prebivalci še vedno zidajo hiše brez stavbnega dovoljenja. Tako si je sezidal hišico tudi delavec Lovro Sklepič. Hiša je bila že skoro dograjena. Gradbena direkcija je delavcu prepovedala dozidavo hiše. Delavec je ubogal in ustavi delo, toda le za nekaj dni. V soboto je zopet nadaljeval z zidanjem, za kar je zvedela gradbena direkcija in dala hišo podreti do tal.

— **Privedev slovenskih literatov,** ki so bili ali so še slušatelji ljubljanske univerze. Privedev je javna in brez vstopnine. L'vodno besedo govori kritik Josip Vidmar, nato pa recitirajo svoje pesmi Edi Kocbek, Vital Vodešek, Anton Ocvirk in Joža Pogacnik. Akademik L. Horvat bo recitiral pesmi pokojnega Srečka Kosoveca. Dr. Vladimir Bartol čita odlomek svoje renesančne povesti »Don Lorenzo«, dr. Slavko Grum pa odlomek iz svoje nagrajene psihanalitične drame »Dogodek v mestu Gogi«.

— **Kopališče na Ljubljani** se odprlo jutri dne 12. t. m. dopoldne.

— **Poljansko mestno planinarje.** Mestna planarna nam piše: Na planarje »Na naslov mestne planarne« v Vašem listu z dne 10. t. m. prosimo, da priobčite sledeče poljansko: V tem članku je izražena bojazen in domneva, da planarna preko dneva ne more oddajati dovolj plina in da je zato v mestu slab pritisk plina. Povod k tej domnevi pa je bil primer, da se je zamašila plinska cev v eni izmed hiš. Na to je bil odstranjen že včeraj popoldne. Planarna lahko oddaja mnogo več plina, kakor se ga porabi danes v Ljubljani in zato oddaja vse kuhalne naprave na 12 mesečnih obrokov.

— **Poljansko nesreča avtobusa Ljubljana-Štepanja vas-Zadvar.** Ko je peljal davi ob pol 8. kot običajno avtobus iz Zadvara v Ljubljano potnik, bi se pripetila kmalu večja nesreča. Koncem Štepanja vasi bi se moral avtobus srečati z vpreženim konjem. V hipu, ko je konj zagledal avtobus, se je pognal v divjem teku proti avtobusu. Razbil je šipo pri šoferju in tudi nekoliko ranil šoferja v glavo. Potniki so bili prestrašeni, toda zgodilo se ni nikomur nič. Tudi konj je ostal nepoškodovan. Le pri vozu je zlomil oje. Ta avtobus je imel že 2. t. m. nesrečo, da se je v Zadvaru prevrnil in so bili trije potniki neznačajno poškodovani.

— **Pevski zbor Glasbene Matice v Ljubljani** ima svoj letni redni občni zbor z običajnim dnevnim redom v ponedeljek, dne 17. junija t. l. ob 20. uri. Odbor.

— **Primarij dr. Demšar** se je preselil z Miklošičeve ceste v Šelenburgovo ulico št. 4.

— **Iz Celja**

— **c Najden je bil pri izlivu Voglavne v Savinjo** poleg Zangerjevega bencinskega rezervoarja nekoliko obnošen rjav dežni plašč, katerega je najdel Marjan Butinar, dijak iz Celja, oddal na policijo.

— **Moško in žensko kopališče** ob Savinji je mestna občina v nedeljo otvorila, ker so bila vsa popravilna dela v nedeljo končana.

— **V mestnem parnem in kadnem kopališču** v Benjamin Ipatčević ulici je mestna občina celjska radi šteđenja z 9. t. m. skrbila obrat. Kadno kopališče je odprto odlej vsak turek, sredo, četrtek in petek samo popoldne in v soboto ves dan. Ob nedeljah in ponedeljkih je kopališče ves dan zaprto. Parno kopališče pa posluje vsak turek in četrtek popoldne za ženske in vsako sredo in petek popoldne za moške.

— **Dve sumljivi prijati.** V nedeljo zjutraj je bila aretirana v Prešernovi ulici radi suma tajne prostitucije 20letna Ana V. iz Oplotnice, ki je sicer zaposlena kot zidarska strožnica pri stavbniku Golobancu. V ponedeljek zjutraj ob 3.30 pa je bila prijeta na kolodvoru 21letna dekla Berta K. iz Sevnice, ki jo policija sumi istotako prepovedanega žalosnega ženskega obrta.

— **Preprečena požarna katastrofa v Spodnji Hudičini.** V soboto zvečer okrog 22. ure so se vnele v dimniku Čarjevarje parne žage v Spodnji Hudičini iz neznanega vzroka saje, ki so grozile zanetiti v poleg žage ležečem velikem lesnem skladišču nevaren večji požar. Takoj je bila o ognju obveščena tamošnja požarna bramba, ki pa radi za poznolosti ni imela prilike stopiti v akcijo, ker so požrtvovalni uradniki in nameščenci žage sami pogasili požar.

Prosveda
Repertoar Narodnega gledališča v Ljubljani
DRAMA
Torek, 11.: Igra ljubezni in smrti.
Sreda, 12.: Theodor in Comp. A.
Četrtek, 13.: Igra ljubezni in smrti.
Petek, 14.: Romeo in Julija. Gostovanje štirih članov mariborskega gledališča. Ljudska predstava po značajnih cenah. Izn.
Sobota, 15.: Dnevi našega življenja. Igrajo akademiki ljubljanske univerze.
OPERA
Torek, 11.: Evgenij Onegin. Premijerski in D. abnoma.
Sreda, 12.: Cigan baron. C.
Četrtek, 13.: Mignon A.
Sobota, 15.: Črna maske. B.
Nedelja, 16.: Cigan baron. Na korist Udrženju gledaliških igralcev. Ljudska predstava po značajnih cenah. Izn.

Ould Piskac se smeje
O Hermonu Ouldju in njegovi tragikomnični igri »Piskac se smeje« so prinesli naši dnevniki izredno obširna poročila. St. 17. Gledališkega lista je skoraj vsa posvečena temu doslej neznanemu angleškemu avtorju in njegovemu simboličnemu in realističnemu delu, ki je doživelo na ljubljanskem odru svojo prav dostojno kersno predstavo. Odveč je torej, da bi se ponavljalo.

Igra ima devet prizorov familiarne in politične vsebine. Večina je nedramatična in obsega prav za prav same, sicer duhovite monologe, kajti »Piskac« je nerealna ali abstraktna prikazen: misel glavnega junaka (ki pa je popolno nasprotje junasta), misel, ki goni nepraktičnega idealista v življenjsko realnost in filisterij. Kar govori torej Piskac, se godi v Beresfordovi glavi in duši. V istini se glavna oseba, Beresford, ki bi rad kandidiral za poslance, v večini prizorov torej pogovarja sam s seboj, dasi stoji na odru Levar in Skrbinešek.

Edini res dramatični sceni sta dve: v pisarni delavske stranke, kjer sodrug Swart neverjetno brutalno pove Beresfordu, da bi ga delavci kandidirali le, ako bi imel dovolj denarja, da pa njegov zeleni idealizem odklanja, ter v prizoru ko delavec Brendle, za katerega se je dal Beresford tri mesece zaradi tatvine zapreti, med težkimi duševnimi mukami svojem dobrotniku zaluzi v obraz, da sploh ne sme kandidirati, ker je bil »kot tat zaprt«. Ta druga scena je po svoji groteskni tragiki res močno dramatična.

Vse ostalo, zlasti dialogi s Piskacem, prizori z vizijami karikiranih predstavnikov samih smelnih, lažljivih ali podlih strank ter prizori z ženo so ali filozofska razmišljanja ali lirski, torej nedramatični. Ker se vrše ta dialogizirana modrovanja povrh še v nekem vzvišenem, bombastičnem slogu, jih ni lahko razumeti.

Abstraktni Piskac, utelčen misel, ki sili junaka k treznosti, k resignaciji idealov, k realnemu delu za ženo in bodočega otroka, h krščini, ki jo kot sin edinec mora podedovati, ta posebnost procesov v duhu in duši je teaterska kreacija, ki ni nova, a je odveč. V znani igri »Mati Skrb« nastopa posebej bleda Skrb; lahko bi nastopala še posebej bleda Vest, ali posebej bleda Strah kakor neke nastopa posebej bleda spolni nagon v podobi gole ženske. Vse, kar govori Piskac, bi našemu junaku lahko povedal žena Olga, oče in mati, in bilo bi naravno in vsakomur umljivo. Kdor ni čital razlage Piskacevega bistva, sploh ne ve, kam bi dal ta fantastični stvar. Avtor je bil pač najprej igralec in teatralika Piskaca ga je mikala.

V ostalem pa mislim, da je osnovna misel (recimo: tendenca) vse igre: proč od borbenosti! nikar samopotrjtovalnosti! stran od vseh političnih strank! Živeti, bodi pameten in skrbni le za svojo ženo in bodočo otroke ter se posveti le delu zase! — mislim, da je ta vodilna misel vse prej kakor dramatična in moza nevredna.

Ako je hotel pisatelj povedati, da je Beresford žena, ker je bila zločinka in je torej brez zasluga za delovanje v javnosti na korist spoštosti, okla, da je praktična Olga kriva, da mora idealno stremeti moč ostati krotak filister, pa tega iz igre nistem niti slisl niti čutil. Ne poznam angleških političnih razmer. Ne verjamem pa, da bi bilo ondi kaj »Olga«, ki vidijo v kandidiranju za poslance in smatralo politično delovanje za tako strašno nesrečo, da so sposobne najhujših intrig proti ljubljensmu možu. Niti slovenska dekla bi se ne branila, da ji postane moč poslanec katerekoli stranke.

Da se oče in mati upirata, da bi jima sin, plemič in dedič graščine, kandidiral med »rdeli«, je čisto umljivo, a tem bolj, ker pač najbolj poznata sina, vzgojenega v aristokratskem in kapitalističnem duhu ter kot povsem neborbenega, za vsak odpu neoposobnega in za poslance res nerabnega človeka. Vprašamo le še: ako b ta meva postal poslanec, kaj bi z njim pridobili rdečarji? Da bi bila sploh na svetu politična stranka, ki bi kandidirala takega sentimentalnega slabika le zaradi njegovega denarja, je težko verjeti.

Po zabavni groteski z govorančiji političnih strank, med katerimi ni niti ene resne in poštene, uhiške nagla, z nikakim odporom zadržana kapitulacija tega kandidata le klaverno, nitkakov pa ne tragikomno.

Glavno mogoče vlogo je igral g. Levar. V prvem prizoru, ko govori ležeč in se v polnu, je bil naravno nerazumljiv; a tisti stih so spaval brez vtiska. Da žena ponudi ždi tik moža na stolu in ne leži v postelji obnem, je kalpda konjacija, kakor tudi da sta ob 4. zjutraj ob petelinem petju že docela obledela. Položaj je pač v Ljubljani še neuporiljiv. Sicer pa se je Levar za vlogo trudil na vso moč, z vsem svojim znanjem ter mu gre priznanje.

Olga je bila g. Mira Danilova, topla, simpatična; a ni razlaga bivše sluzkinje in ne resolune žene, ki se ne strši obnena sredstva, da doseže uspeh.

Oče Harrowfield je bil lesen, nenaraven, dilematičnega vedenja in govorjenja. Izvrstni tip so bili gg. Cesar, Gregorin in Lipah. Swart pa je bil le sirov, neoblikovan, kakor Crapart. Tu di odurneje je prodajati z umetniškimi okusom. Neoprijeto nalogo je imel z jokavim patetikom Wrayem g. Jan, ki je čisto glasen, a neumljiv. Prav lep je postavil v Brendom g. Kralj in je bila njegova scena sploh najbolj učinkovita. Nerealnega Piskaca je podjal prožno in s pestro izraznostjo g. Skrbinešek.

V obče pa se je opazila na agritihi izpranost po velikanskem trudu tekom sezone in tudi med publiko manjša dovtetnost za eksperimentalno igro deloma realne, deloma simbolne oblike in vsebine. Vendar je publika prejelala simpatičnemu avtorju in njegovi samosvoji igri prisrčne ovacije, priznavajoč pomen stikov z velikim angleškim narodom. Bil je vsekakor za namiv večer, in »Piskac« ki se smeje, je žel prav časten literaren uspeh.

Koncert akademskega pevskega zbora
V proslavo desetletnice »Univerze kralja Aleksandra I.« je v okviru slavnostnih prireditev Akademski pevski zbor imel včeraj zvečer v Unionski koncert pod vodstvom svojega zborovodje Franceta Marolta, pri katerem so še sodelovali: Anica Metzova, sopran, Marijan Rus, bas ter Pavel Sivic, klavir, vsi trije gojenci našega konservatorija.

Akademski pevski zbor šteje okoli 50 glasov, svežih, mladostnih, zvočnih, s katerimi je mogoče doseči vse, karkoli se sme sploh zahtevati od mladih, inteligentnih grl. Mislim, da bi ti idealni in strumno organizirani pevci lahko zmagovali še težje naloge, kakor pa so jih, le dati jim jih je treba. Ni še teden tega, ko smo slisali ravno na tem mestu po vsem svetu slavljni moški zbor domskih kozakov. No, blago, ki so ga izvajali, je bilo zelo poceni in vse njihove strani skupaj po umetniški kvaliteti, zlasti pa po kompozitorni tehniki in sodobnosti niso segle katerekoli umetni pesmi do gležnja, ki jo je včeraj zvečer izvajal g. Marolt s svojim zborom. Tudi po svojem presenetljivo izdelanem, mistod naravnost virtuozno izvajanju, ki nikdar ne išče cenenih, zunanjih efektov, so mi ti naši pevci dosti bolj pri srcu. Iskreno želim le, da bi zbor v ti formi ostal in da bi mu bil g. Marolt še dolgo časa tako ambiciozen, napreden in vester vodja, kot doslej. Program je obsegal, rekeli bi, po svojih smereh vse, kar je producirala zborovska muzika zadnjih deset let: od narodne pesmi do n. pr. Kogojevga Rekvijema. Slisali smo troje mojih del, Deva, Pavčica, Lajovica, Ravnika, Kogojca, Bajuka in Marolta, v solospelu Lajovica, Osterca, Kogojer ter mnogo obetajočega Ukmarja. Gdč. Metzova poje zelo lepo, zlasti pa mi ugaja njena samosvoja iskrena interpretacija, g. Rus pa nam je že dolgo znan izvrsten koncertni pevec z lepo bočnostjo.

Koncert, ki je bil sicer za to vročino nekoliko predolg, je zlasti v moralnem oziru sijajno uspel. Posetilo ga je mnogo dostojanstvenikov vseh panog ter v prvi vrsti domača inteligencija, ki zna ceniti deli naše mladine, ki jo zanima napredek naše glasbe, ki ima ločiti zrno od plevele.

Akademskemu pevskemu zboru in njegovi pevovodji k močnemu, živemu, zdravemu delu iskreno čestitam!

— c.

Premijerske in D. abnoma opozarjamo na nocojšnjo predstavo Čajkovskega opere Evgenij Onegin, ki se uprizarj prvič v letošnji sezoni na našem odru. Evgenij Onegin je brez dvoma ena najbolj znanih in najpriljubljenejših oper ruske literature. Predstava je popolnoma na novo zrežirana in naštevirana ter je pričakovati lepe umetniške uspehe.

Ljubljanska drama uprizarj nocoj predzadnjič v letošnji sezoni dramo Igra ljubezni in smrti za abnoma reda B.

Iz ljubljanske gledališke pisarne. Dramska sezona se bliža koncu. Zadnja predstava se vrši v petek dne 14. t. m. s sodelovanjem nekaterih mariborskih igralcev. V sredo 12. t. m. imajo abnoma reda A. zadnjo dramsko predstavo, in sicer vlezabavno komedijo »Theodor in Comp.«. Abnoma reda D. pa dobe zadnjo predstavo v četrtek, in sicer dramo »Igra ljubezni in smrti«. V operi se poje v sredo 12. t. m. »Cigan baron« v običajni zasedbi za abnoma C.

Ljubljanska opera pripravila za prihodnje dni dve za letošnjo sezono novi predstavi, in sicer se uprizarj prihodnji teden opera »Marta«, ki je lansko sezono tako lepo uspele, v deloma novi zasedbi: proti koncu meseca pa bo primierala najboljša češka opera novejša literatura, »Svanda dudaka«, ki je pravkar igra z največjim uspehom v Pragi. O »Svandi dudaku« pravi kritika, da bo dosegel isto slavo, kakor Smetanova Prodana nevesta.

»Romeo in Julija« s člani mariborskega gledališča kot gosti v ljubljanski dram. V petek dne 14. t. m. je poslednja dramska predstava letošnje sezone. Uprizarj se Shakespearejeva tragedija »Romeo in Julija«, ki je bila otvortvena predstava letošnje sezone. Pri tej uprizaritvi Shakespearejevega dela gostujejo člani mariborskega Narodnega gledališča, in sicer: Kraljica, Zakraskova, Rakuša in Skrbinešek Vladimir. V ostali zasedbi sodelujejo naši dramski člani. Predstava je izven gledališkega abnoma pa po značajnih cenah.

Očividec o usmrtni Mate Hari
Francoski kapitan Pierre Bouchardon, ki je stopil nedavno v pokol, je pripovedoval pariškemu uredniku »L'Intransigeant« o svoji vlogi v znamenitem procesu proti zloglasni vohunkinji Mata Hari in opisoval je njeno vedenje na morišče. (O tem procesu smo priobčevali svojčas daljši podlistek. Op.ured.) Kapitan Bouchardon je bil poverjen s preiskavo vohunjske afere. O vohunkinji je pripovedoval novinarju takole:

Ko sem prvič zagledal Mata Hari, ni bila več tako lepa, da bi mogla moškemu zmešati glavo. Na sencih je imela že sive lase, poteze njenega obraza niso bile več tako fine in ustnice so bile debele. Kljub temu je bila pa še vedno izredno dražestna. Mata Hari je bilo zelo inteligentna. Obvladala je popolnoma pet jezikov. Zaman je bilo vse njeno prizadevanje, da bi ujela v svoje mreže taje agente, ki so ji prišli na sled. Med zaslišanjem mi je vrgla kozarec vode v obraz in zakrila: Nikar me ne begajte!

Umirala je tako junaško, da bi delala čast vsakemu moškemu. Ko ji je bilo sporočeno, da se mora pripraviti na smrt, se je sesedla, potem je pa vstala, češ, dobro, pa pokimo. Se zdaj lo vidim, kako je natikala rokavice in izbirala najlepšo obleko. Na morišču ni dovolila, da bi ji zavezali oči. Vdala se je tako junaško, da je četa Zvavov pod silnim doimom slabo streljala. Od 12 krogel so jo zadele samo tri. Končno je moral pristopiti k nji vojak, ki jo je ustrelil v glavo.

Kupujte pri trdkah, ki inserirajo v „Slovenskem Narodu“!

August Blanche:

55

Na valovih strasti

Roman

— Da, — je odgovoril gospod s slabo prikritim zadovoljstvom. — To je rokavica spora z osramočenim Francijo v vsakem pogledu. Ljudstvo mora nemudoma odgovoriti na izzivanje. Bliža se nevihta, ki pa bo po mojem mnenju zadnja. Potem se ozračje za vedno očisti.

— Dal bog! — je vzkliknil Armand. — Demokratski kralj pravi, da so vodje opozicije zaslepljeni sovražniki in da je vsak pristaša reform veleizdajalec. V Franciji je torej nad 35 milijonov veleizdajalcev.

— Ali pa tudi en sam! — je vzkliknil Armand žarečih oči, — in sicer tisti, ki ima krono na glavi. Zato allons enfants in vive la republique!

— Tiše! Pozabili ste, kje sva. Torej pridete jutri ob treh?

— Pridem.

— In dobim od vas jasen odgovor?

— Da.

— Au revoir, monsieur Armand!

— Au revoir, monsieur Ledru Rollin!

— Kralj prihaja, kralj prihaja! — se je začelo nekaj glasov.

— Živela resor! Živela reforma! — je zadonelo od vseh strani.

Kraljeva kočija se je pomikala s spremstvom med gostim špalirjem vojaštva počasi naprej. Bilo je okrog štirih popoldne in zahajajoče decembersko solnce je zlatilo kupolo Invalidov. Vodometa so brizgali okrog sebe struje svetlobočih biservov.

— Živela reforma! Živela reforma! — so kričali ljudje za špalirjem vojaštva.

Pri okencu kraljeve kočije se je pojavil tu pa tam med bajoneti in sulicami profil starejšega obraza z velikimi, visečimi čeljustmi in sivimi zalisli. Izraz tega obraza je bil zgoren in molče je govoril:

— Le kričite, slabiji! Premagal sem vse svoje sovražnike in vse se klanja moji odločnosti, mojemu bogastvu.

Nekaj solnčnih žarkov, ki so zlatili kupolo Invalidov, je padlo na obraz Ludvika Filipa in ga za hip zjasnilo. Toda v naslednjem trenutku je solnce zašlo in kraljev obraz se je v mraku zmrščil, dokler ni postal črn ko noč.

Preden je prispela kraljeva kočija v Tuilerije, so priznali vse luči na Place dela Concorde, a Elysejsko polje je zažarelo in morju luči.

Kraljeva povorka je bila podobna mrtvaškemu sprevodu.

Saj je pa tudi bila mrtvaški sprevod, kajti takrat se je peljal Ludvik Filip zadnjič iz parlamenta v Tuilerije, takrat se je zadnjič poslovil od zahajajočega solnca na Place dela Concorde.

Ko se je plazil čez sedem tednov sedemdesetletni stari povešeni glavi in drhtečih kolen po istem trgu od malih zadnjih vrat v južnem delu vrtnega zidu istega gradu, sta stari bil več Ludvik Filip. Bil je drhteča senca nekdanjega najmočnejšega monarha sveta.

XVIII.

Gledališka vstopnica.

Armand Cambon, ki je odšel takoj po pogovoru z Ledru Rollinom domov, je opazil skozi okno svojega stanovanja v rue Etienne stojičo kočijo.

To se mu je zdelo čudno, kajti kočija se je ustavila pri vratih malega vrta okrog znane hiše strahov. In ker v tej hiši mimo našega junaka nihče ni stanoval, je bilo jasno, da se tiče kočija njega.

Mnogi ljudje se vozijo z izvoščiki, med njimi tudi policijski detektivji, če hočejo ostati skriti, toda taki poseti niso prijetni za človeka, ki dobi ponoči zabojero orožja in streliva.

Armand je bil vedno pripravljen na nevarnost. Zato se je previdno približal izvoščiku in pomagala mu je tema, kajti ulica strahov je bila slabo razsvetljena.

Monsieur, — je nagovoril izvoščika z zmožnim glasom, — koga čakate?

— Ah, monsieur Armand! — se je začel iz kočije prijeten ženski glas.

Naš junak je bil presenečen, obenem pa pomirjen, kajti policijski agenti nimajo prijetnega ženskega glasu. Zato je stopil k vratom kočije, toda še predno je stal pri njih, je zagledal v kočiji krasno nožico, ki je iskala stopnico.

Naš junak je hitro pomagal nožici in bil je srečen, ko je objel in postavil na tlak vitko, z gostim pajčolanom zastirto damo, ki se je z obema rokama trdno oprijela svojega kavalirja.

— Ah, Armand, — je nadaljevala dama in odgimila pajčolan, — če bi vedeli, kako me je skrbelo! Bala sem se, da se sploh ne vrnem domov ... a zdaj, ko ste doma, se zopet bojim. Ah, monsieur Armand!

— Pomirite se, draga mademoiselle, — jo je tolažil Armand in se skušal zelo dostojno izviti iz njenega objema.

— O, zakaj pravite mademoiselle! — je dejala dama užaljeno. — Zakaj me ne kličete po imenu? Saj ste me gotovo takoj spoznali.

— Da, — je odgovoril Armand, ki bi bil spoznal markizino komornico po kretnjah, čeprav bi ne bil slišal njenega glasu. — Da, Denis, spoznal sem vas. Toda od kod toliko čast, da ...

— Kaj ne slutite, kaj vam hočem povedati? — Je-li mogoče, da ne slutite?

— Kako naj bi slutil? ... No pomirite se in ne zmečkajte si rokavov ob mojo mokro bluzo. Saj veste, da je močno deževalo.

— O, bože moj, deževalo je, jaz pa še opazila nisem.

— Rad verjamem, saj ste se peljali v kočiji in niste mogli ...

— Ubogi dečko, kako ste premočeni! Dovolite, da vas malo obrišem.

In s požrtvovalnostjo, vredno najplemenitejšega srca, si je Denis zmečkala svilene rokave in pajčolan ob mokro Armandovo obleko.

— Zelo prijazni ste, draga Denis, toda ...

No, zakaj ne nosite v slabem vremenu dežnika? Jaz imam doma dva.

Dva imate?

— Da, dragi moj, dva in oba sta svilena. Eden je črn z belim ročajem.

— Z belim ročajem! — je vzkliknil Armand napol obupan. — Toda povejte, prosim ...

Rade volje vam odstopim en dežnik, — je dejala Denis z vso nežnostjo, kar je premore komornica. — Kako dobro bo vam pristajal, dragi Armand, in kako me bo veselilo, če ga sprejmete!

— Zelo sem vam hvaležen za prijaznost, — je odgovoril Armand, — toda rad bi vedel, kaj je vas napotilo tako pozno v noč k meni.

— Bože moj, kako hladni ste! — je vzkliknila Denis užaljeno.

— Hladen?

— Hladni kakor kamen! — je nadaljevala komornica.

— Tak sem vedno, kadar je deževno vreme, — je pojasnil naš junak.

— Stopiva vendar v hišo, — je predlagala Denis. — Povedati vam moram namreč nekaj zelo važnega. Če tu dežuje, pada tam med ormenjem toča.

— Zelo sem radoveden, kaj mi poveste, — je dejal Armand in ponudil svoji dami roko, ki jo je takoj sprejela.

— Uh, kako temno je tu! — je pri pomnila Denis, ko sta stopila v sobo, kjer je začel Armand iskati vžgalice, da bi prižgal luč.

Kaj neki bi rekla Denis, če bi vedela, da stoji nad vulkanom, ki lahko vsak hip izbruhne in jo vrže tako visoko, kakor je kupola Pantheonu?

— Prav pravite, to ni salon, kamor bi mogel povabiti damo, — je odgovoril Armand.

— Eh, zakaj bi ne bil? — je vprašala Denis, ki se je bila že sprijaznila s tem, — So trenutki, ko postane najtemnejša izba vir svetlobe ... Ah, Armand!

Grozno je, če začne strašiti po glavi francoske komornice izba in srce.

— Res je, vendar je pa treba poskrbeti za boljšo razsvetljavo, nego jo morem nuditi jaz, — je odgovoril Armand in prižgal luč, ki pa še daleč ni svetila tako lepo, da bi se Armandova sobica izpremenila v vir svetlobe. Nasprotno, sobica je bila pri luči še mračnejša, ker so se videli vsi njeni nedostatk.

— Najbolje, najtrajneje, zato najceneje!

13

OTROŠKE NOGAVICE z črno KLJUČ

Najbolje, najtrajneje, zato najceneje!

13

OTROŠKE NOGAVICE z črno KLJUČ

Najbolje, najtrajneje, zato najceneje!

13

OTROŠKE NOGAVICE z črno KLJUČ

Najbolje, najtrajneje, zato najceneje!

13

OTROŠKE NOGAVICE z črno KLJUČ

Najbolje, najtrajneje, zato najceneje!

13

OTROŠKE NOGAVICE z črno KLJUČ

Najbolje, najtrajneje, zato najceneje!

13

OTROŠKE NOGAVICE z črno KLJUČ

Najbolje, najtrajneje, zato najceneje!

13

OTROŠKE NOGAVICE z črno KLJUČ

Najbolje, najtrajneje, zato najceneje!

13

OTROŠKE NOGAVICE z črno KLJUČ

Najbolje, najtrajneje, zato najceneje!

13

OTROŠKE NOGAVICE z črno KLJUČ

Najbolje, najtrajneje, zato najceneje!

13

OTROŠKE NOGAVICE z črno KLJUČ

Najbolje, najtrajneje, zato najceneje!

13

OTROŠKE NOGAVICE z črno KLJUČ

Najbolje, najtrajneje, zato najceneje!

13

OTROŠKE NOGAVICE z črno KLJUČ

Najbolje, najtrajneje, zato najceneje!

13

OTROŠKE NOGAVICE z črno KLJUČ

Najbolje, najtrajneje, zato najceneje!

13

OTROŠKE NOGAVICE z črno KLJUČ

Najbolje, najtrajneje, zato najceneje!

13

OTROŠKE NOGAVICE z črno KLJUČ

Najbolje, najtrajneje, zato najceneje!

13

OTROŠKE NOGAVICE z črno KLJUČ

Najbolje, najtrajneje, zato najceneje!

13

OTROŠKE NOGAVICE z črno KLJUČ

Najbolje, najtrajneje, zato najceneje!

13

OTROŠKE NOGAVICE z črno KLJUČ

Najbolje, najtrajneje, zato najceneje!

13

OTROŠKE NOGAVICE z črno KLJUČ

Najbolje, najtrajneje, zato najceneje!

13

OTROŠKE NOGAVICE z črno KLJUČ

Najbolje, najtrajneje, zato najceneje!

13

OTROŠKE NOGAVICE z črno KLJUČ

Najbolje, najtrajneje, zato najceneje!

13

OTROŠKE NOGAVICE z črno KLJUČ

Najbolje, najtrajneje, zato najceneje!

13

OTROŠKE NOGAVICE z črno KLJUČ

Najbolje, najtrajneje, zato najceneje!

13

OTROŠKE NOGAVICE z črno KLJUČ

Najbolje, najtrajneje, zato najceneje!

13

OTROŠKE NOGAVICE z črno KLJUČ

Najbolje, najtrajneje, zato najceneje!

13

OTROŠKE NOGAVICE z črno KLJUČ

Najbolje, najtrajneje, zato najceneje!

13

OTROŠKE NOGAVICE z črno KLJUČ

Najbolje, najtrajneje, zato najceneje!

13

OTROŠKE NOGAVICE z črno KLJUČ

Najbolje, najtrajneje, zato najceneje!

13

OTROŠKE NOGAVICE z črno KLJUČ

Najbolje, najtrajneje, zato najceneje!

13

OTROŠKE NOGAVICE z črno KLJUČ

Najbolje, najtrajneje, zato najceneje!

13

OTROŠKE NOGAVICE z črno KLJUČ

Najbolje, najtrajneje, zato najceneje!

13

OTROŠKE NOGAVICE z črno KLJUČ

Najbolje, najtrajneje, zato najceneje!

13

OTROŠKE NOGAVICE z črno KLJUČ

Najbolje, najtrajneje, zato najceneje!

13

OTROŠKE NOGAVICE z črno KLJUČ

Najbolje, najtrajneje, zato najceneje!

13

OTROŠKE NOGAVICE z črno KLJUČ

Najbolje, najtrajneje, zato najceneje!

13

OTROŠKE NOGAVICE z črno KLJUČ

Najbolje, najtrajneje, zato najceneje!

13

OTROŠKE NOGAVICE z črno KLJUČ

Najbolje, najtrajneje, zato najceneje!

13

OTROŠKE NOGAVICE z črno KLJUČ

Najbolje, najtrajneje, zato najceneje!

13

OTROŠKE NOGAVICE z črno KLJUČ

Volilni boj pred 2000 let

Že stari Rimljani so imeli volilne plakate in za mandate so se pulili kakor se pulijo zdaj — Nekaj zanimivih primerov

Najnovejša izkopine pri Pompejih so pokazale, da je bilo to letoviško rimsko mesto središče volilne kampanje, ko ga je presenetila in zavila lava. Vezuv je začel nenadoma bruhati in mesto je izginilo pod vročo lavo in pepelom. V Pompejih so se vršile takrat občinske volitve. Takratne volilne metode so bile približno iste, kakor so zdaj, samo da stari Rimljani niso mogli tako lahko vabiti volilcev z letaki in drugimi agitacijskimi sredstvi. Toda že takrat, torej pred 2000 leti, so bili na volilnih prometnih ulic nabiti volilni plakati, na las podobni sedanjim volilnim proklamacijam.

Volilna reklama in agitacija s pomočjo lepakov je bila pa takrat mnogo težja in počasnejša. Najprej se je šlo zato, da se pripravi na steni prostor za plakat. To se je zgodilo na ta način, da je alinator (belilec) namazal dotični prostor z belo barvo. Za njim je prišel scriptor (pisar), ki je napisal na pobeljeni prostor imena kandidatov in volilna gesla. Pisarju je navadno pomagal laternarius (nosilec svetilke) s tem, da mu je pri delu svetil, da je lahko tudi ponoči delal. Kakor dandanašnji, tako so si tudi v starih časih kandidati pri volitvah pomagali z različnejšimi sredstvi. V Pompejih so odkopali več starih rimskih volilnih proklamacij, med katerimi so nekatere zelo zanimive.

Tako se glasi en volilni napis: Volite Manso, ki ni bil še nikoli pijan! Na drugem plakatu je napisano, da je Julius Flavius Sabinus bela ovca v črni čredi. Tudi stari Rimljani so že poznali neke vrste socialiste. Socialistični volilni plakat se je glasil: Če hočete jesti dober kruh, volite Graccha Frisia!

Rimljanke sicer niso imele volilne pravice, vendar so pa igrale pri volitvah veliko vlogo kot agilne agitatorke. To je razvidno iz volilnih plakatov, ki so jih odkopali v Pompejih. Med njimi je eden, ki se glasi: Assilina upa, da bo vsaka žena pregovorila svojega moža, da odda svoj glas za Lucio Secundo! Na drugem plakatu je napisano: Kandidaturo Lucia Tirrena topla priporoča njegova zvesta babica. Najboljše priporočilo je pa dobil kandidat Julius Politus, o katerem je bilo na plakatu rečeno, da je lep kakor Apollo.

Napis na plakatih so se pod lavo in pepelom tako dobro ohranili, da so že zdaj različno čitljivi, kakor bi bili napisani pred nekaj leti. Iz njih so razvidne mnoge zanimive podrobnosti o političnem življenju starih Rimljanov in o takratnih volitvah, ki so bile sedanjim podobne tudi v tem, da so bile zelo drage.

Po nedolžnem usmrčen

V Neustrelitzu v Nemčiji se je prišel 28. maja ponovni proces proti Avgustu in Fridrichu Nogensu ter starši Kähler roj. Nogens. Obtožnica jih dolži, da so umorili nezakonskega sinčka hlapca Jakubowskega Ewolda Nogensa. Zaradi tega umora je bil Jakubowski leta 1925 pred poroto v Neustrelitzu obsojen na smrt in dani je do zadnjega trenutka trdil, da je nedolžen, je bil 15. februarja 1926 usmrčen. Poleg bratov Nogens in njune matere, ki so priznali soudeležbo pri umoru, je obtožen tudi hlapec Blöcker.

Zelo pretresljiv je bil ogled kraja, kjer je bil nesrečni deček umorjen. Starša Kähler, ki jo dolže tudi krvoskrustva s svojima sinovima, je za žive in mrtve trdila, da je že sploščena vedela, da je Jakubowski nedolžen. Fridrich Nogens je pokazal kraj, kjer je zakopal truplo umorjenega Ewolda in kjer ga je čakal brat Avgust. Med obnovenim razpravo prihajajo na dan strahotne podrobnosti. Med drugimi se je izkazalo, da nesrečni Jakubowski ni dobil pred sodiščem tolačca, čeprav ni znal niti besedice nemško. Mož je bil navaden hlapec. Njegova usmritev je bila pravi žustni umor in državni pravdnik Möller zdaj ne ve, kako bi se iz te blamaže izkopal. Zanimivo je, da je državni pravdnik energično za-

hteval, naj obsojenca takoj privedejo na morišče, čeprav je vedel, da nesrečnejš baš sprejema v celici zadnje popravnice. Obsojenec je hotel pred smrtjo videti svojega hčerko, pa mu je bila prošnja odbita. Duhovnik, ki se je mudil pred justifikacijo pri njem, je izjavil, da je mož do zadnjega prisegel, da je nedolžen. Sodba bo izrečena koncem tekočega tedna.

Pri ljudeh z nerodnim delovanjem srca povzroči kozarec naravnega »Fran-Josefove« grenilice, če ga popijete vsak dan zjutraj na tešče, lagodno, mlo iztrebljanje črevesja. Zdravniki za srčne bolezni so prišli do rezultata, da učinkuje »Fran-Josefova« voda tudi pri težkih oblikah srčne hibe sigurno in brez vsake nevarnosti. Dohet se v vseh lekarnah, drogerijah in specializiranih trgovinah.

Zakaj se je oženil.

— Kaj se ti je zmešalo, da si se oženil, dragi prijatelj?

— Kaj še, oženil sem se, da bi imel nekoga, ki bi mi na smrtni postelji zatislil oči.

— A tako! Opozoriti te moram, da sem imel dve ženi, pa sta mi obe odprile oči.

Profesorska.